

Парламентарни избори у Немачкој који се одржавају данас означавају крај 16-годишњег мандата канцеларке Ангеле Меркел. То је вероватно најотворенија трка у последњих неколико деценија. Водећа позиција на анкетама мањала се између три главне партије: Хришћанско-демократске уније (ЦДУ), Зелених и Социјалдемократске партије (СПД).

Исход гласања ће обликовати будућност највеће европске економије, али и Европске уније и њене односе са савезницима, попут Сједињених Држава и њених ривала укључујући Русију и Кину.

„У поређењу са претходних гласањем 2013. и 2017. године, постоји много већа шанса за значајан помак у немачкој политици и политици након избора“, каже Пепијн Бергсен, истраживач који прати ову земљу.

Трка за Меркелиног наследника је тесна, а коначни победник можда неће бити бити познат данима или чак недељама након затварања биралишта. Али, први пут у генерацији Немци ће одлучивати како ће Немачка изгледати после Меркелове, преноси ЦНН.

Владавина Меркелове

Одлазак са првих линија глобалне политике Меркелова је први пут најавила 2018. године, када је рекла да неће тражити реизбор на крају свог мандата.

Избегличка криза је била велики изазов за странку Меркелове. Међутим, након пандемије у којој је Немачка прошла боље од већине својих суседа, аналитичари указују на то да ће Меркелова функцију напустити уз поштовање већине Немаца.

Контрола над спољном политиком

Од свих достигнућа Ангеле Меркел у спољној политици током протеклих година, најзначајнији за однос Немачке са остатком света би могао да буде тај што је тек неколицина људи изван Немачке чула за Хеика Маса, министар спољних послова.

Он је на тој позицији од 2018. године и врло брзо је стекао репутацију „најгорег немачког министра иностраних послова од 1945. године“, чиме је осигурао да Меркел учврсти контролу своје канцеларије и на спољним пословима.

Меркелова је током мандата који је трајао 16 година, успела да преузме контролу над сваким кључним портфолијом спољних послова – од Европе до трансатланских односа са Кином, кажу немачки званичници.

Без обзира ко буде изабран за канцелара Лашет или Шолц, следећи немачки лидер вероватно неће желети да се одрекне ауторитета над спољном политиком који је Меркелова стекла. С обзиром на бурна дешавања у свету почев од Европе преко САД, Кине и Русије, многи истичу да има смисла да канцелар има потпуно контролу.

Ко су кандидати којима се дају највеће шансе?

Немци не гласају директно за канцелара, али су највеће странке именовале свеје кандидате за ову позицију.

Армин Лашет (60) је лидер Хришћанско-демократске уније Меркелове и премијер најмногољудније неемачке покрајине Северне Рајне – Вестфалије. За место кандидата на изборима се борио са лидером сестринске странке ЦДУ (Хришћанско-социјална унија) и победио је упркос томе што је био далеко мање популаран у јавности, преноси Вашингтон пост.

Када је обилазио поплављена подручја у Немачкој током овог лета, ухваћен је како се смеје, што је једна од инцидентата који је обележио ову кампању.

Олаф Шолц (63), из Социјалдемократске партије, Немцима је познато лице, пошто је тренутно на месту министра економије и вицеканцелар у садашњој двопартијској коалицији. Технократа је који није познат по својој харизми, а неки су га прозвали Шолцомат због сувог и механичког тона. Ипак, он је нагласио своје искуство у влади и водио је кампању.

Аналена Беарбок (40) је први званични кандидат Зелених за канцелара. Када је саопштена њена номинација раније ове године, изгледало је као да је имала шансу да постане канцеларка. Али она је наишла на критике ривала због недостатка искуства у управљању и била је уплетена у питања у вези са недостацима у својој биографији и оптужбама за плагијат.

Када ће Меркелова отићи?

Меркелова неће одмах напустити место канцелара након избора. Само једном у послератној историји Немачком је управљала једна партија. Немачка политика је све више фрагментирана. Не очекује се да ће на изборима освојити апсолутну већину у парламенту.

То значи да ће уследити коалициони преговори између две или три партије о формирању владе. То може потрајати недељама или дуже. Након избора 2017. године било је потребно више од пет месеци да нова влада положи заклетву, након рекордних коалиционих преговара.

Које друге странке учествују на изборима?

Пропословна Слободна демократска партија фаворизовани је могући коалициони партнер Социјалдемократске партије и Хришћанско демократске уније. То му даје потенцијалну улогу „краља“.

Социјалдемократска пратија такође није искључила могућност да се за помоћ обрати Левој партији. Али још увек постоји нека стигма везана за групу изграђену од остатака владајуће Комунистичке партије источне Немачке. Спољнополитички ставови ове партије укључују захтев за распутајем НАТО-а, што га чини компликованим партнером за управљање.

Крајње десничарска Алтернатива за Немачку или АфД ушла је у парламент пре четири године као трећа по величини странка, заступајући став против миграната. Главне странке одбациле су сваки могући коалициони пакт са АфД-ом.

□ Како функционише гласање?

Немачки избори за Бундестаг одвијају се по систему пропорционалне заступљености, што значи да се удео гласова сваке странке директно односи на то колико места имају у парламенту. Тај принцип практично онемогућава странци да сама води владу, коалиције се морају формирати након гласања, а оне често садрже више од две странке.

Многи Немци су већ гласали, пандемије је повећала број гласања путем поште до дана избора. Без обзира на то како се опредељују за гласање, од Немаца се тражи да

изаберу свог локалног посланика али и жељену партију. Када резултати дођу, почеће да се окупља довољно место за управљање што значи да мање партије могу да утичу на формирање владе.

Која су била главна питања у кампањи?

Сви кандидати су ухваћени у загонетку Меркелине величине, док покушавају да дефинишу своје агенде и док умањују страве Немца због промене руководства. Климатске промене су биле главни фактор у националној расправи земље, посебно након разогрних поплава које су земљу погодиле у јулу.

Притисак Меркелове ставио је питања заштите животне средине у средиште немачке политике, а готово све странке су нагласиле своје зелене акредитиве. У овој кампањи Зелена странка је позвала на смањење емисија гасова стаклене баште за 70 одсто са нивоа из 1990. до 2030. године.

Економске бриге су такође дошле до изражаја, у последњим данима кампање. Армин Лашет, кандидат Меркелине партије, рекао је да ће левичарска коалиција предвођена СПД-ом изазвати „озбиљну економску кризу“, пренео је Ројтерс.

Лашет је такође следио и став Меркелове о Европској унији – у последњој предизборној дебати је нагласио европску кохезију као једно од својих водећих политика.

Кампању су дефинисала и домаћа питања – повећавање минималне плате и реформе пензија су у средишту Шолцове кампање, а он је те планове нагласио у расправи.

(Нова.рс)